

6D010200 - «Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша «философия докторы» (PhD) дәрежесін алу үшін жазылған Оспанбекова Мейргул Несипбековнаның **«Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін инновациялық технологиялар негізінде оқушылардың рефлексиясын дамытуға даярлау»** тақырыбындағы диссертациясына ресми рецензенттің

ПКІРІ

1. Зерттеу тақырыбының өзектілігі және оның жалпы ғылыми және жалпы мемлекеттік бағдарламалармен (практиканың және ғылым мен техника дамуының сұраныстарымен) байланысы.

XXI ғасыр білімді маман, бәсекеге қабілетті азаматтарға деген сұраныспен сипатталатын болса, болашақ мұғалімдердің білім деңгейі жөнінен, біліктілік тұрғысынан әлдекайда жоғары болуы занды құбылыс. КР жоғары білім беру мемлекеттік стандартында: жоғары оқу орындарын бітірушілердің дайындық деңгейіне қойылатын талаптар түрінде белгіленген қоғамымыздың жаңа әлеуметтік тапсырыстары өз кезегінде оқыту бағдарламаларын өзгертуі, сондай-ақ студенттердің алатын білім сапасын көтеріп, бүгінгі күнге сай кәсіптік дағдыларды игеруге бағытталған оқытуудың жаңа технологияларын енгізуі көздейді, – деп көрсетілген. Бұл өз кезегінде инновациялық технологияларды саралап пайдалану негізінде болашақ мамандарды бүгінгі сұранысқа сәйкес бәсекеге қабілеттілігінің көрсеткіші болып табылатын оқушылардың рефлексиясын дамытуға даярлау мәселесінің өзектілігін арттырады.

Бастауыш мектептегі сабак барысында қолданылатын рефлексияның маңызы тақырыпты терең түсінуге, өз бетімен нақты пікір айтып, жұмыс істеуіне септігін тигізуінде. Демек болашақ бастауыш сынып мұғалімі мұндай күрделі мәселені шешуге мақсатты түрде даярлануы қажет.

Дәл осы мақсаттағы жұмыстың болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін дайындау үдерісінде іске асырылып, ғылыми айналымға енгізу мәселесінің көтерілуін еңбектің басты идеясы деп есепейміз. Мұның өзі, біріншіден, зерттеу еңбегінің Қазақстан Республикасында ғылыммен білім беруді дамытуудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес келетінін, екіншіден, зерттеудің өзектілігін айқындауды.

2. Ізденушінің диссертацияда тұжырымдалған әрбір нәтижесінің, тұжырымдары мен қорытындыларының негізделу және шынайылық дәрежесі.

2.1 Автордың «рефлексия» ұғымының психологиялық-педагогикалық категория ретіндегі ғылыми еңбектерді зерделеуін талдау нәтижесінде ұғымды нақтылай алды, оның мазмұнына сипаттама бере білуі бірінші нәтиженің шынайылығының дәлелі бола алады.

2.2 Екінши нәтижесе – болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің оқушылардың рефлексиясын дамытуға даярлығы ұғымының құрылымын анықталуымен шынайы бола алады.

2.3 Үшінші нәтижесе – инновациялық технологиялар негізінде болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін окушылардың рефлексиясын дамытуға даярлаудың мақсат-міндеттері, теориялық әдіснамалық негіздері, компоненттері, өлшемдері, көрсеткіштері мен деңгейлері нақтыланған құрылымдық-мазмұндық моделінің негізделуімен шынайы бола алады.

2.4 Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін даярлауда қолданылатын ТРИЗ, АКТ, оку мен жазу арқылы сынни түргыдан ойлау технологияларының окушылардың рефлексиясын дамытудағы әлеуетін сипаттап, әдістемелік түрғыда талдау жасауы *төртінші нәтиженің шынайылығын* көрсетеді.

2.5 Бесінші нәтиженің шынайылығы - болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің инновациялық технологиялар негізінде окушылардың рефлексиясын дамытуға даярлауға бағытталған элективті курс бағдарламасы мен әдістемесінің әзірленуімен дәлелденеді.

3. Ізденушінің диссертацияда тұжырымдалған әрбір Ғылыми нәтижесі (қағидасты) мен қорытындысының жаңалық дәрежесі.

3.1 Бірінші нәтижеге – қол жеткізу үшін диссидент зерттеу мәселесіне қатысты отандық, шетелдік психологиялық және педагогикалық еңбектерді зерделеген. Солардың нәтижесінде зерттеу нысанасына алынып отырған мәселенің тірек ұғымы болып табылатын «рефлексия» түсінігінің өзіндік нақтыланған анықтамасы мен сипаттауын келтіріп отырғандықтан жаңалық болып табылады.

3.2 «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің окушылардың рефлексиясын дамытуға даярлығының» құрылымы, оның жалпы кәсіби дайындығының құрамдас бөлігі ретінде жоғары деңгейдегі ғылыми-педагогикалық әрекетіне негіз болатын «рефлексия» және «инновациялық технология» жайындағы білімдері, сабактағы рефлексия түрлерін білуі, қолдана алуы сияқты бір-бірімен тығыз байланысқан компоненттерден тұратын тұлғаның кешенді сапасы ретінде сипатталуы *екінші нәтиженің жаңалығын* дәлелдейді.

3.3 Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін инновациялық технологиялар негізінде окушылардың рефлексиясын дамытуға даярлаудың ақырыңы нәтижеге жетудің теориялық-әдіснамалық негіздері, дайындау үдерісінің компоненттері мен көрсеткіштері айқындалған. Мамандар даярлауда қолданылатын инновациялық технологиялардың зерттеу мәселесін тиімді шешуге бағытталған «даяр» болудың деңгейлері нақтыланып, құрылымы, құрылымдық-мазмұндық моделінің жасалуы *үшінші нәтиженің жаңалығын* көрсетеді.

3.4 Төртінші нәтиженің жаңалығын болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін даярлауда қолданылатын ТРИЗ, АКТ, оку мен жазу арқылы сынни түргыдан ойлау технологияларының окушылардың рефлексиясын дамытудағы әлеуетін сипаттап, әдістемелік түрғыда талдау жасауы және оның жаңартылған білім беру бағдарламасы аясында авторлық бірлестікте әзірленген ОӘҚ-ға енгізілуі дәлелдейді.

3.5 Бесінші нәтижеде болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің инновациялық технологиялар негізінде окушылардың рефлексиясын дамытуға даярлауға бағытталған элективті курс бағдарламасы мен әдістемесінің жасалуы

және жаңартылған білім беру бағдарламасы аясында авторлар ұжымымен бірлестікте өзірленген ҚР бастауыш білім беру үдерісіне еніп тәжірибеде қолданып жүрген окулықтардың ОӘК-дің енгізілуі жаңалық болады деп санаймыз.

4. Издешінің алған нәтижелерінің тиісті өзекті мәселені, теориялық немесе қолданбалы міндетті шешуге бағытталатындығы.

Зерттеу жұмысын жүргізу барысында қол жеткізілген ғылыми және практикалық негізгі нәтижелері: болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін инновациялық технологиялар негізінде оқушылардың рефлексиясын дамытуға даярлаудың құрылымдық-мазмұндық моделі ЖОО тәжірибесіне енуімен, «Инновациялық технологиялар негізінде оқушылардың рефлексиясын дамыту әдістемесі» тақырыбында элективті курс бағдарламасы мен әдістемесінің жасалынумен және жаңартылған білім беру бағдарламасы аясында авторлар ұжымымен бірлестікте өзірленген ОӘК-дің ҚР бастауыш білім беру үдерісіне енгізілген окулықтарда пайдаланылуымен дәйектелген.

Бұл жұмыс ҚР-ның Білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында көрсетілген міндеттерді шешуге бағытталып, болашақ мамандардың инновациялық технологиялар негізінде оқушылардың рефлексиясын дамытудағы күндылығымен ерекшеленеді.

5. Диссертацияның негізгі қағидасының, нәтижесінің тұжырымдары мен қорытындыларының жариялануының жеткілікті толықтығына растама.

Диссертацияның негізгі қағидалары, нәтижелері, тұжырымдары мен қорытындылары 30 (отыз): оның ішінде 3-еуі Scopus деректер қорына енетін жарияланымда, 4 - Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған басылымдарда, 12 - авторлар ұжымымен бірлестікте өзірленген жаңартылған білім беру мазмұны аясында ҚР Білім және ғылым министрлігі ұсынған ОӘК, 9 - шетелдік және Отандық халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарында, 2 - Республикалық ғылыми-практикалық конференция материалдарында баяндалған.

6. Диссертация мазмұндағы және рәсімделуіндегі кемшіліктер.

Жұмыстың жоғарыда аталып өткен оң нәтижелерімен қоса, оның мазмұны мен рәсімделуіне байланысты тәмендегідей ескертпелеріміз бар:

1. Мәселенің зерттелу деңгейін отандық ғалымдардың еңбектерінің негізінде тереңірек аша түскенде, диссертацияның маңызы арта түсер еді.

2. Диссертацияда жаңартылған білім беру бағдарламасындағы бастауыш білім беру саласына қойып отырган талаптарды талдау ұтымды жасалған. Инновациялық технологиялар негізінде оқушылардың рефлексиясын дамыту әдістемесі көңілге қонымды шыққан. Алайда зерттеу жұмысы болашақ мамандарды рефлексивті практик ретінде даярлау тұрғысындағы жұмыстар қамтылғанда еңбектің практикалық тұрғыдан маңыздылығы арта түскен болар еді.

3. Диссертацияның жазылуында стилистикалық, орфографиялық қателер де кездеседі.

Көрсетілген кемшіліктердің шешімі жеңіл, сондықтан ғылыми талапқа сай жазылған еңбектің құнын төмендетпейді.

7. Тиісті мамандық бойынша философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін беру мүмкіндігі туралы қорытынды.

Оспанбекова Мейргул Несипбековнаның «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін инновациялық технологиялар негізінде оқушылардың рефлексиясын дамытуға даярлау» атты диссертациялық жұмысы атаямыш мамандыққа сәйкес, аяқталған, КР Білім және ғылым саласындағы бақылау Комитетінің талаптарына сәйкес орындалған жұмыс деп есептеймін. Сондықтан, оның авторына 6D010200 - «Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруге болады деген қорытынды жасаймын.

Рецензент:

**Қазақ мемлекеттік қыздар
педагогикалық университеті,
педагогика ғылымдарының кандидаты**

Көлік
подпись

Р.А.Набуова

Расстегимин: Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті персоналды басқару белгімін бастығы
Заверено: Начальник отдела по управлению персоналом
Казахского государственного женского педагогического университета